

F. t. l. vedr. forsikringsvirksomhed

Lovforslag nr. L 222. Fremsat den 19. april 1995 af erhvervsministeren (Mimi Jakobsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed

(Syge- og ulykkesforsikring¹⁾)

§ 1

I lov om forsikringsvirksomhed, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 963 af 29. november 1994, fo- retages følgende ændringer:

1. § 8 affattes således:

»§ 8. Livsforsikringsvirksomhed må ikke i samme selskab forenes med anden forsikrings- virksomhed. Livsforsikringsselskaber kan dog ud over livsforsikringsvirksomheden udøve virksomhed inden for forsikringsklasserne 1 og 2, jf. bilag 2. Endvidere kan genforsikring af livsforsikring og anden forsikring udøves af samme selskab.

Stk. 2. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere bestemmelser om afgrænsning af den forsikringsvirksomhed, som livsforsikringsselskaber kan udøve, og om afgrænsning af den forsikringsvirksomhed, som andre forsikringsselskaber kan udøve.

Stk. 3. Sker der ændringer i de i stk. 2 nævnte afgrænsninger, kan et forsikringsselskab, som hidtil har kunnet udøve den samlede virksomhed inden for samme selskab, fortsætte hermed. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere vilkår herfor.

Stk. 4. Finanstilsynet fastsætter bestemmelser om, i hvilket omfang livsforsikringsselskabernes risici under forsikringsklasserne 1 og 2, jf. bilag 2, er omfattet af denne lovs særlige regler for livsforsikringsvirksomhed.«.

2. I § 30, stk. 1, ændres »Et livsforsikringsssel-

skabs tekniske grundlag m.v.« til: »Det tekni- ske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksom- hed«.

3. I § 73, stk. 5, ændres »livsforsikring« til: »livsforsikringsselskaber«.

4. Efter § 144 indsættes som en ny § 144a:

»§ 144a. Finanstilsynet fastsætter nærmere regler for transaktioner, der indgås mellem et forsikringsselskab og virksomheder, der direkte eller indirekte er forbundet med forsikrings- selskabet som dattervirksomheder, associerede virksomheder, moderselskaber eller som mo- derselskabets associerede virksomheder og øv- rige dattervirksomheder.«.

5. Overskriften til kapitel 15 affattes således:

»Administration af et livsforsikringsselskabs forsikringsbestand«.

6. I § 151, stk. 1, affattes 1. pkt. således:

»Tages et livsforsikringsselskabs forsikringsbestand under administration i henhold til § 250 eller § 253, skal selskabets koncession tilbagekaldes.«.

7. I § 151, stk. 2, 1. pkt., stk. 4, 2. pkt., to steder i § 154, stk. 2, § 250, stk. 1, nr. 4, og stk. 3, ændres »livsforsikringshensættelserne« til: »de forsikringsmæssige hensættelser«.

8. I § 155, stk. 1, 1. pkt., og § 158, stk. 1, ændres

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv nr. 92/96/EØF, EF-Tidende Nr. L 360 s. 1.

»livsforsikringselskaber« til: »forsikringselskaber«.

9. *Overskriften til kapitel 16* affattes således:

»Overdragelse af en forsikringsbestand«.

10. I § 157, stk. 1, 1. pkt., § 168 b, § 250, stk. 2-4, ændres »livsforsikringsbestand« til: »forsikringsbestand«.

11. I § 157, stk. 2, ændres »Ved overdragelsen kan der« til: »For så vidt angår livsforsikringsvirksomhed, kan der i forbindelse med overdragelsen«.

12. *Kapitel 17* ophæves.

13. I § 166, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, nr. 2, udgår: »eller § 160«.

14. I § 168 a, stk. 1, udgår: »eller 17«.

15. I § 176, stk. 4, ændres »der driver anden forsikringsvirksomhed end livsforsikringsvirksomhed« til: »der ikke driver livsforsikringsvirksomhed«.

»der ikke driver livsforsikringsvirksomhed«.

16. I § 210 l ændres »§ 159« til: »§ 157«.

17. § 242, stk. 3, nr. 2, affattes således:

»2) forsikringselskaber, der ikke udøver livsforsikringsvirksomhed,«.

18. I § 250, stk. 5, ændres »livsforsikringsbestanden« til: »forsikringsbestanden«.

19. I § 251, stk. 1, ændres »der driver anden virksomhed end livsforsikringsvirksomhed« til: »der ikke driver livsforsikringsvirksomhed«.

20. I § 257 a ændres »livsforsikringselskabers almindelige forsikringsbetingelser« til: »almindelige forsikringsbetingelser for livsforsikringsvirksomhed«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1995.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

Ved lov nr. 1122 af 21. december 1994 om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. bortfaldt fradragsretten for syge- og ulykkesforsikringer, der er tegnet af skadesforsikringsselskaber.

Afskaffelsen af fradragsretten betyder, at præmierne for disse forsikringer vil stige så meget for forsikringstagerne, at mange af disse næppe ønsker at opretholde forsikringsdækningen.

I forbindelse med Skatteudvalgets behandling af lovændringen gav erhvervsministeren tilsagn om at fremsætte nærværende ændringslov, jf. betænkning til lovforslag nr. L 89, afgivet af Skatteudvalget den 13. december 1994. De foreslåede ændringer af lov om forsikringsvirksomhed medfører, at alle forsikringer inden for skadesforsikringsklasserne 1 og 2, Ulykker og Sygdom, kan tegnes af livsforsikringsselskaber. Herved kan syge- og ulykkesforsikringer med løbende udbetalinger fortsat tegnes med skattefradragsret for indbetalingerne.

Hensigten med lovforslaget er hverken at skærpe reglerne for syge- og ulykkesforsikringer eller at lempe reglerne for livsforsikringer.

Endvidere foreslås, at Finanstilsynet får en hjemmel svarende til bank- og sparekasselovens § 27a til at regulere koncerninterne transaktioner, som indgår af et forsikringsselskab.

2. Ændring af lov om forsikringsvirksomhed

Bestemmelsen i § 8 i lov om forsikringsvirksomhed, hvorefter livs- og skadesforsikringsvirksomhed ikke må udøves af samme selskab, foreslås ændret, således at livsforsikringsselskaberne kan tegne syge- og ulykkesforsikringer.

I dag har skadesforsikringsselskaber mulighed for at tegne rene syge- og ulykkesforsikring. Livsforsikringsselskabernes tilsvarende produkter er indeholdt i såkaldte komplementære forsikringer. Herved forstås, at der i tilknytning til en livsforsikring tilbydes en forsikring mod legemesbeskadigelse, herunder erhvervsudygtighed, og forsikring mod dødsfald som følge af ulykkestilfælde og forsikring mod invaliditet

som følge af ulykkestilfælde eller sygdom. Livsforsikringsselskabernes produkter indeholder i modsætning til skadesforsikringsprodukter typisk karakteristika som flerårig præmiefastsættelse for aftalte ydelser, opsparing, genkøbsværdi, mulighed for fripolice (dvs. hvilende forsikring) og ret til bonus. De her omhandlede komplementære syge- og ulykkesforsikringer indeholder disse karakteristika. For skadesforsikring gælder typisk, at hver præmie skal dække risikoen og omkostningerne i perioden indtil næste præmiebetaling. Forskellen mellem de to typer af virksomhed gør tilsynsformen forskellig, alt efter om der er tale om skades- eller livsforsikringsvirksomhed.

Det er forudsætningen, at livsforsikringsselskaber fortsat vil tilbyde sådanne komplementære forsikringer, ligesom det forventes, at forsikringskunderne fortsat vil bevare de forsikringer, de har tegnet.

Den regulering af syge- og ulykkesforsikringer, som Finanstilsynet bemyndiges til at fastsætte, skal tage udgangspunkt i et hensyn til livsforsikringskunderne i selskaberne. Dette hensyn varetages gennem en særskilt forvaltning af virksomheden vedrørende disse forsikringer, samt ved at denne virksomhed også bør være omfattet af aktuariens ansvarsområde. Metoderne til beregning af hensættelserne for alle syge- og ulykkesforsikringer, der tegnes af livsforsikringsselskaber, skal omtales i aktuariens årlige beretning til Finanstilsynet. Forsikringstagerne skal informeres om forskellen i tilsynsreglerne i forbindelse med tegning af syge- og ulykkesforsikringer i livsforsikringsselskaber.

For syge- og ulykkesforsikringer er det imidlertid på visse punkter berettiget at lade livsforsikringsreglerne finde anvendelse. Det foreslås derfor, at Finanstilsynet gives bemyndigelse til udstedelse af en bekendtgørelse, der nærmere fastlægger, i hvilken udstrækning livsforsikringsselskabernes tegning af syge- og ulykkesforsikringer er omfattet af lov om forsikringsvirksomheds særskilte regler for livsforsikringsvirksomhed. Ligeledes skal der foretages ændringer i bekendtgørelser udstedt i medfør af loven, herunder i solvens-, koncessions- og regnskabsbekendtgørelsen for livsforsikring.

3. Høring

Lovforslaget har været udsendt i høring hos Advokatrådet, AMP-Samarbejdet, Arbejdsmarkedspensionsrådet (AMPR), Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør-Societetet, Dansk Industri, Den Danske Aktuarforening, Finansministeriet, Finansrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Firmapensjonskasser, Justitsministeriet, Liberale Erhvervsråd, Skatteministeriet og Økonomiministeriet.

4. Administrative og statsfinansielle konsekvenser

Lovforslaget skal som nævnt ses i sammenhæng med lovforslag L 89, vedtaget som lov nr. 1122 af 21. december 1994. Med denne lov blev fradragsretten for præmier på forsikringer tegnet i skadesforsikringselskaber afskaffet. Lovforslaget forventes ikke at få administrative eller statsfinansielle konsekvenser.

5. EF's 3. livsforsikringsdirektiv

Efter artikel 13 i 1. livsforsikringsdirektiv, som ændret ved artikel 16 i 3. livsforsikringsdirektiv, er hovedreglen, at livs- og skadesforsikringsvirksomhed ikke må udøves af samme selskab. Medlemsstaterne kan dog efter stk. 2 tillade, at livsforsikringselskaber kan få koncession til skadesforsikringsklasse 1 og 2, dvs. syge- og ulykkesforsikringer. Ved implementeringen af 3. livsforsikringsdirektiv ved lov nr. 363 af 18. maj 1994, valgte man ikke at anvende denne mulighed, idet der ikke sås behov herfor, jf. afsnit 3.09. i »Rapport om gennemførelsen af 3. skadesforsikringsdirektiv og 3. livsforsikringsdirektiv«, udgivet af Finanstilsynet, december 1993. Først ved den nævnte ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. er der opstået behov for at anvende bestemmelsen.

Efter artikel 14 i 1. livsforsikringsdirektiv skal der oprettes særskilt forvaltning for livs- og skadesforsikringsvirksomhed på en sådan måde, at

»-der ikke sker tilsidesættelse af de livs- og skadesforsikredes respektive interesser, og navnlig for at overskuddet hidrørende fra livsforsikring kommer de livsforsikrede til gode, på samme måde som hvis forretningerne kun udøvede livsforsikringsvirksomhed; -de finansielle minimumsforpligtelser, navnlig den solvensmargen, der påhviler en af virksomhedsformerne i henhold enten til dette direktiv eller til det første samordningsdirektiv vedrørende skadesforsikring, ikke bæres af den anden form for virksomhed.«

Samtidig kan medlemsstaterne dog efter artikel 13, stk. 4, i 1. livsforsikringsdirektiv, som ændret ved artikel 16 i 3. livsforsikringsdirektiv, fastsætte, at

livsforsikringselskaber, der har koncession til at tegne syge- og ulykkesforsikringer, for hele virksomheden skal anvende regnskabsreglerne for livsforsikringsvirksomhed.

6. Erhvervsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser

Med en opretholdelse af den gældende retstilstand på forsikringsområdet må lov nr. 1122 af 21. december 1994 antages at få samfundsmæssigt uheldige konsekvenser for omfanget af tegning af visse syge- og ulykkesforsikringer med løbende udbetalinger, idet det må forventes, at mange af de invalideforsikringer, der hidtil er blevet tegnet i skadesforsikringselskaber, ikke fremover vil blive tegnet.

Forslaget forventes ikke at få miljømæssige konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 8)

Den foreslåede ændring af stk. 1 giver livsforsikringselskaber adgang til at tegne selvstændige syge- og ulykkesforsikringer.

I stk. 2 og 3 foreslås alene konsekvensændringer.

I det ny stk. 4 gives Finanstilsynet hjemmel til at fastlægge, i hvilket omfang der af hensyn til selskabernes livsforsikringskunder er behov for, at lovens særlige regler for livsforsikring skal finde anvendelse for syge- og ulykkesforsikringer. Det drejer sig bl.a. om regler for ansvarshavende aktuar (§ 89, stk. 2-7) og investeringsregler (§§ 129 og 131).

Baggrunden herfor er dels artikel 13, stk. 2, i 1. livsforsikringsdirektiv, som ændret ved artikel 16 i 3. livsforsikringsdirektiv, hvorefter medlemsstaterne kan fastsætte, at livsforsikringselskaber kan få koncession til at tegne syge- og ulykkesforsikringer, dels stk. 4 i samme artikel, hvorefter det kan fastsættes, at sådanne selskaber skal aflægge regnskab for virksomheden som helhed efter regnskabsreglerne for livsforsikring, og dels artikel 14 i 1. livsforsikringsdirektiv, hvorefter der skal oprettes særskilt forvaltning for at sikre de livs- og skadesforsikredes respektive interesser.

Det kan ikke undgås, at regelsættet for samme forsikringstype kan være forskelligt afhængigt af, om forsikringen indgår som en komplementær forsikring i en livsforsikring eller er en selvstændig skadesforsikring. Hensynet til livsforsikringskunder samt subsidiaært anvendelsen af regnskabsregler og praksis fra livsforsikringselskabernes virksomhed i øvrigt medfører imidlertid, at visse principper for tilsyn med livsforsikringsvirksomhed vil finde tilsvarende

anvendelse på syge- og ulykkesforsikringer, der er tegnet i livsforsikringsselskaber. Derfor foreslås, at der i aktuariens årlige beretning til Finanstilsynet, jf. § 89, stk. 6, skal redegøres udførligt for metoderne til beregning af hensættelserne m.v. samt overskudsfordeling for de i livsforsikringsselskaber tegnede syge- og ulykkesforsikringer. Herved opnås, at de nødvendige praktiske foranstaltninger til opfyldelse af den særskilte forvaltning vil være forholdsvis enkle at gennemføre for forsikringsselskaberne. Finanstilsynet har efter § 131, stk. 8, hjemmel til at fastsætte regler for registrering af aktiver til dækning af disse hensættelser.

Efter artikel 13, stk. 7, i 1. livsforsikringsdirektiv, som ændret ved artikel 16 i 3. livsforsikringsdirektiv, skal bestemmelserne vedrørende udøvelse af livs- og skadesforsikring i samme selskab tages op til fornyet behandling inden den 31. december 1999. Regeringen vil i den forbindelse søge at opretholde de i denne ændringslov givne regler.

Til nr. 2-3 og 5-7 (§§ 30 og 73, kapitel 15 og § 250)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslagens nr. 1.

Til nr. 4

Bestemmelsen er en parallel til lov om banker og sparekassers § 27a, der trådte i kraft den 1. januar 1995 (lov nr. 1090 af 21. december 1994). Ved bestemmelsens indførelse er der, får så vidt angår koncerninterne transaktioner, skabt overensstemmelse mellem reglerne på bank- og forsikringsområdet.

Baggrunden for bestemmelsen er, at der for finansielle koncerner består særlige risici, så som risikoen for at økonomiske svagheder i et selskab rammer et andet, den såkaldte »smittefare«, og tilfælde af de facto hæftelse, ligesom der består en risiko for udvanding af det enkelte selskabs selvstændighed.

Når et forsikringsselskab indgår i en koncern, er det vigtigt at forsøge at begrænse disse risici, herunder at der ikke ved koncerninterne transaktioner sker indirekte kapitaloverførsler koncernselskaberne imellem.

For at sikre forsikringsselskabet bedst muligt myndiges Finanstilsynet til at fastsætte nærmere regler for, hvilke krav der stilles til forsikringsselskabets

ledelse og revision i forbindelse med koncerninterne transaktioner.

Finanstilsynet har ved vejledning af 15. juli 1992 vedrørende koncerninterne transaktioner tidligere orienteret branchen om, hvilke krav og retningslinier Finanstilsynet har skønnet skulle være opfyldt bl.a. i relation til reglerne om retvisende regnskaber.

Alle former for koncerninterne transaktioner er omfattet af bestemmelsen, herunder alle engagementer, så som lån og garantier, køb og salg af aktiver samt aftaler om administration eller porteføljemanagement etc.

Til nr. 8-12 (kapitel 16 og 17)

Der har hidtil været særskilte regler for overdragelse af livsforsikringsbestande (kapitel 16) og skadesforsikringsbestande (kapitel 17). Da det fremtidig ikke vil være udelukket, at syge- og ulykkesforsikringer kan overføres mellem skadesforsikringsselskaber og livsforsikringsselskaber, foreslås de to (stort set identiske) regelsæt slået sammen. Det indebærer ingen ændringer i retstilstanden i øvrigt.

Til nr. 13 og 14 (§§ 166 og 168 a)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslagens nr. 11.

Til nr. 15 (§ 176)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslagens nr. 1.

Til nr. 16 (§ 210 1)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslagens nr. 11.

Til nr. 17-20 (§§ 242, 250, 251 og 257 a)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslagens nr. 1.

Til § 2

Bortfaldet af fradragret for invalideforsikringer i skadesforsikringsselskaber har virkning fra og med indkomståret 1996. For at give selskaberne mulighed for at foretage de fornødne tilpasninger foreslås, at nærværende lov træder i kraft den 1. juli 1995.